

KM 21/16 Drøftingssak: Brannvernssamarbeid

Bakgrunn:

ORKide gjennomførte i 2014 et forprosjekt hvor målet var å klargjøre modeller for brannssamarbeid på Nordmøre slik at den enkelte kommune selv kan ta stilling til om de er tjent med å formalisere/ etablere brannssamarbeid med nabokommune, mellom flere kommuner (regioner) eller ønsker å bli en del av et samlet Nordmøre brann- og redningsvesen. Arbeidsutvalget anbefalte i sak 77/14 at det skulle opprettes et brannvernssamarbeid på Nordmøre. Dette var midt i oppstart av kommunereform og politireform, så arbeidet ble ikke videreført.

Rapporten i 2014 konkluderte med og kom med følgende anbefalinger;

«Kvalitetsgevinster

Et stort brannvesen vil kunne gi kvalitetsgevinster på flere måter. Generelt vil det innenfor et stort brannvesen være større mulighet til å utvikle faglig spisskompetanse på mange områder, noe som vil være viktig fordi virksomheten både innenfor forebyggende og beredskap blir stadig mer kompleks. Med samme bemanning som i dag vil det være mulig å oppnå generelle kvalitetsgevinster gjennom:

- Små sårbare miljøer blir erstattet med et robust brann- og redningsvesen med sterkt fagmiljø og gode systemer.
- Større fagmiljøer som gir rom for utvikling og felles utnytting av faglig spisskompetanse i hele regionen, både i det forebyggende arbeidet og i beredskapen.
- Frigjøring av ledelsesressurser – mer ressurser til overordnet / strategisk planlegging og utvikling.

I det forebyggende arbeidet kan gevinster i tillegg til dette være:

- Lik, enhetlig, forutsigbar og profesjonell saksbehandling i hele regionen, med høyere kvalitet og bedre og mer lik service for innbyggerne i hele regionen.
- Samordning og felles innsats på kampanjer mv i det forebyggende arbeidet
- Mer enhetlig og tettere kontakt med kommunenes ulike etater – plan/bygning, pleie/omsorg og sosial/bolig – for å styrke og samordne det tverrsektorielle arbeidet med å forebygge brann.
- Bredere kontakt med andre tilsynsmyndigheter og sentrale fagmyndigheter både som høringsinstans og som pådriver i regelverksutviklingen.

I beredskapsarbeidet kan gevinster i tillegg til dette være:

- Utvikling av spesialkompetanse (spisskompetanse). Dette er spesielt aktuelt innenfor kjemikalievern/ farlig gods, tungredning, urban redning, skogbrann, skipsulykke, brannverninformasjon.
- Felles ledelse og felles disponering av regionens samlede ressurser, det vil si bedre mulighet for effektiv økonomisk og operativ utnyttelse av ressurser og kompetanse.
- Felles øvelser og felles HMS - bedre kompetanse og sikkerhet for mannskapene og sikrere å bruke mannskaper fra ulike stasjoner på felles innsatser.
- Felles avdeling for service og vedlikehold av spesialutstyr.
- Effektiv bruk av et eventuelt felles øvelsesanlegg.
- Felles innkjøp, mulighet for rabatter og sikring av at utstyret er ensartet.

Økonomi

En oversikt over dagens kostnader til brannvesen i de 11 kommunene tar utgangspunkt i brannvesenets regnskap for 2012. Det vil være riktig ved etableringen å bruke dagens kostnader som basisnivå. Det ligger muligheter for innsparinger på ledelse - til sammen 4 -5 årsverk, (Tabell 3). Videre vil økonomi- og personalfunksjonen bli effektivisert. Til sammen bruker kommunene ca. 2 årsverk på disse oppgavene. Det kan også forventes økonomiske innsparinger innenfor framtidig opplæring/ kurs/ øvelser/ innkjøp.

Samarbeidsordningen vil selv ha ansvar for alle administrative oppgaver så som lønn, personal, regnskap etc. Enten ved at selskapet skaffer seg slik kompetanse selv eller at man kjøper disse tjenestene i en av eierkommunene. De fleste interkommunale brannvesen i Norge i dag utfører dette selv.

Den viktigste gevinsten ved interkommunalt brannvernsamarbeid er at det forebyggende arbeidet blir bedre. Først og fremst handler dette om mer forebyggende arbeid, spesielt rettet mot utsatte grupper og områder. Forholdene legges til rette for at en økt andel av brannvesenets ressurser nyttes i koordinert forebyggende arbeid.

I tillegg til et solid fagmiljø ved hovedkontoret i Kristiansund er det aktuelt å etablere mindre miljø lokalt bestående av personell knyttet til Surnadal/ Rindal/ Halså og Sunndal/ Tingvoll. Det er viktig å opprettholde de lokale brannmiljøene og det må legges til rette for at brannvesenet fremdeles skal være tilstede og godt synlig i den enkelte kommune.

Økonomiske besparelser (stordriftsfordeler) varierer med oppgavetype

Det er en klar sammenheng mellom hvilke oppgavetype det interkommunale samarbeidet dreier seg om og økonomisk innsparing. Stordriftsfordeler både i form av spesialisering og dermed økt produktivitet, gjennom felles innkjøp eller investering i felles utstyr og infrastruktur viser seg å være viktige mekanismer for å oppnå økonomiske besparelser.

Dette tyder på at stordriftsfordelene dels tas ut i form av en høyere kvalitet eller et bredere tilbud av tjenester sammenholdt med om tjenestene hadde fortsatt å være i kommunal regi. Det er imidlertid variasjoner i hvordan økonomiske besparelser/effektivisering oppnås, både mellom ulike tjenester, og hvordan dette gir seg utslag i kommuner av ulik størrelse.

Anbefaling

Arbeidsgruppens flertall anbefaler at prosjektet videreføres med sikte på å etablere ett stort brann- og redningsvesen på Nordmøre.

Samarbeidets organisasjonsform avgjøres av kommunene, men arbeidsgruppen anbefaler at det organiseres som et interkommunalt selskap (IKS). IKS er en fleksibel ordning.

Selskapsavtalen kan utformes slik kommunen vil i forhold til innhold, begrensninger osv. Her kan kommunene velge det som er best for dem. Avhengig av hvilken samarbeidsform som velges må styringsform og representasjon utredes nærmere. Det samme gjelder «kommunal infrastruktur» med oppgaver som lønn/personal, IKT, regnskap, sentralbord, arkiv, drift av bygningsmasse osv. I tillegg kommer en grundigere gjennomgang av de økonomiske forholdene. Arbeidsgruppa anbefaler at tjenestene leveres av kommunene som inngår i samarbeidet etter nærmere avtaler.

Et mindretall i arbeidsgruppen, bestående av representantene for Halså, Surnadal og Tingvoll ønsker ikke å slutte seg til denne anbefalingen. De er for samarbeid, men ser for seg ordninger som vil være langt mindre forpliktende for kommunene.»

Hvorfor nå?

Brann og redningstjenesten er i endring. Regjeringen har et mål om færre og større brannvesen. Molderegionen har avholdt et informasjonsmøte om regionalt brannvernsamarbeid og kartlegge muligheter/interesse for å etablere et større felles brannvesen.

På bakgrunn av overnevnte ønsker arbeidsutvalget å stiller regionrådet spørsmålet om det er tid for å se på dette på nytt igjen.